

Centralisationens, men Udstykningens Vej og sige, at saadan som vort lille Land er beskaffent, er det de smaa eller mellemstore Virksomheder, der passer bedst for os. Jeg siger ogsaa dette, fordi den højtærede Erhvervsminister i det andet Ting talte om, at der var visse Industrier, som ikke havde forvaltet det Guld, de havde tjent under Krigen, paa den bedste Maade. Deri har den højtærede Erhvervsminister sikkert Ret, og man kan endog godt gaa et Skridt videre og sige, at der er Industrier, der netop i Kraft af den Sammenslutning, der har fundet Sted, er blevet uheldigt stillet økonomisk. Jeg vil føje til, at jeg retter ikke nogen Anklage mod saadanne Industriers Mænd eller mod Industrierne selv; alt dette er sket i en Tid, da disse Industrier var inde under Børsens og Bankernes Førerskab. Aktiekapitalens Størrelse er naturligvis ikke afgørende; naar de alligevel ikke giver Udbytte, gør det ikke noget, hvad Aktiekapitalen er, det er et Spørgsmaal, som kan have stor Interesse for Aktionærerne, men ikke for Samfundet som saadant. Værre er det, hvis man har maattet optage Laan af en Størrelse, der staar i Forhold til den Aktiekapital, der er sat over Styr; det har adskillige Virksomheder maattet. Men gennemgaaende maa vi vel nok sige, at vor Industri er sund og levedygtig, og hvis man fører den tilbage til de Former, den havde forud for Krigen, saaledes at det bliver mindre Virksomheder, der hver for sig er inde under en sund og dygtig Ledelse, Virksomheder, der har Forbindelse med deres Kundekreds og Føling med deres Arbejderkreds, tror jeg, at Muligheden for, at Industrien kan klare sig, vil blive bedre, end den er i Øjeblikket. Jeg vil ogsaa pege paa som en Ting, der har Betydning, naar vi taler om at afhjælpe Arbejdsløsheden, at den Interesse og Forstaaelse, der er for dansk Arbejde, i den senere Tid har bredt sig stærkt ud blandt vore Landboere; for øvrigt er det saadan, at vore Landboere næsten altid har foretrukket godt, solidt, dansk Arbejde fremfor udenlandsk. Men naar der navnlig i Landbokredse i den sidste Tid er vakt Interesse for dansk Arbejde, en Interesse, der ogsaa er stigende, hænger det ganske naturligt sammen med den Handelspolitik, vi er udsat for fra vort sydlige Nabolands Side. Det vilde ogsaa have sin Betydning, om Stat og Kommune, som der saa ofte har været Tale om ogsaa paa Rigsdagen, vilde lade deres Arbejder udføre i de arbejdsløse Perioder. Jeg vil endvidere pege

paa, at Staten og Statens Virksomheder maaske i højere Grad, end Tilfældet er, kunde forsyne sig med danske Varer — det gælder vist ikke mindst Statsbanerne, som bruger adskillige Ting, der kommer fra Udlandet; derved kunde der gives vore danske Arbejdere Beskæftigelse.

Jeg vil ogsaa gerne pege paa et Spørgsmaal, der kan synes at ligge ved Siden af det, vi her taler om, men som har ikke blot indirekte, men næsten direkte Forbindelse med dette Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt man her i København vil opretholde de nuværende Huslejerestriktioner. Det er et Spørgsmaal, som i Virkeligheden i allerhøjeste Grad har Betydning, naar vi taler om at skaffe Arbejde til de arbejdsløse. Efter at Huslejeloven for Provinsernes Vedkommende fra sidste Foraar at regne i det væsentlige er faldet bort, har det vist sig, at der ikke mindst ved Flyttedagstider er blevet Beskæftigelse for mange Haandværkere, Malere, Snedkere, Murere o. s. v., og Arbejderne derude har været overordentlig tilfredse med, at Huslejerestriktionerne er blevet ophævet i Provinserne. Jeg henstiller, at man ogsaa tager Spørgsmaalet om Beskæftigelsesgraden op og sætter det i Forbindelse med Spørgsmaalet om Opretholdelsen af Huslejerestriktionerne her i København. Hvis man lettede Opsigelsesretten, saa der blev Adgang til at flytte for dem, der ønsker at flytte, vilde det i alt Fald hjælpe, idet Lejligheder, der ikke i mange Aar har været vedligeholdt, kunde blive det, og det vilde give Arbejde til Arbejderne.

Endelig talte den højtærede Erhvervsminister om Støtte til Eksportindustrien. Jeg henviser til Venstres Mindretalsbetænkning angaaende Forslaget i Folketinget og de Udtalelser, som der findes om, hvad vi kan gøre for at støtte den, samt hvad man paa anden Maade ad naturlige Veje kan gøre for at skaffe Arbejde til og hjælpe Eksporterhvervene. I denne Forbindelse maa vi ikke glemme, at det ikke blot er Industrien, der har disse Vanskeligheder som Følge af Kronestigningen, men alle Erhverv, ikke mindst Handel og Landbrug.

Den højtærede Erhvervsminister gjorde til Slutning et Par, maa jeg sige, ganske skitsemaessige Bemærkninger om de Oplysninger, der i sin Tid ledsagede Lovforslaget angaaende Forholdene i Holland. Det er et Spørgsmaal, som har været drøftet i det andet høje Ting, og Debatten der endte med, at den højtærede Erhvervs-